Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXIX. ЧИСЛО 151. ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 30-го ЧЕРВНЯ, 1921.

VOL. XXIX. No. 151. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, JUNE 30, 1921. THREE CENTS

ҐУБЕРНАТОР ЗАХІДНОЇ ВЕРДЖІНІЇ УЗБРОЮЄ ЦИВІЛЬНЕ НАСЕЛЕННЄ ПРОТИ СТРАЙКАРІВ

ВІЛІЄМСОН, Вест Верджінія, 28. червня. — У Віліємсон Госпитал помер нині Вілієм Мекміліон, стейтовий салдат, в наслідок рани, одержаної від пострілу. На нього і на одного стейтового полісмена стріляв хтось межи Матеван і Лін.

Як каже капітан Брокас, котрий командує стейтовою поліцією на схід від Віліємсон, стейтові війска вислано в углевий округ довкола Лін, щоби розслідити колотнечу коло сього міста.

ҐУБЕРНАТОР ВИДАЄ НОВУ ПРОКЛЯМАЦІЮ ПРО ВОЄННИЙ СТАН В МІНҐО.

ЧАРЛСТОН, Вест Верджінія, 28. червня. — Ґубернатор стейту Вест Верджінії видав нині проклямацію, в котрій знов повтаряє своє обявленнє военного стану в Мінґо Кавнті і приказує асесорови повіту затягнути до військової служби усіх людий, обовязаних до неї. Він приказав також шерифови затягнути 130 людий або приняти 130 добровольців, котрих мається взяти до стейтової служби на 60 днів в цїли виконування всіх приказів, виданих ґубернатором стейту.

В своїй проклямації ґубернатор Морган заявляє, що в повіті існує „стан війни, повстанне і бунт", що суддя окружного суду, шериф та прокуратор не можуть сьому нічого зарадити і що грозить небезпека, що поважні зваорушення поширяться ще далі по краю. Далі ґубернатор каже, що Вест Верджінія не має зорґанізованої стейтової міліції, що вона не має також зорґанізованих відділів національної ґвардії, та що в наслідок сього він примушений зарядити утворенне цивільної сторожі. Цивільні люди, затягнені до пильновання порядку, мають бути поділені на дві компанії по 65 людий кожда.

КОНФЕРЕНЦІЯ СОЦІЯЛІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ В ДІТРОЙТ ПРО ҐЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК.

ДІТРОЙТ, 28. червня. — По довгій дискусії конференція Соціялістичної Партії признала учора, що аґітація за ґенеральним страйком в теперішну хвилю за глупоту.

Резолюція каже:

„Соціялістична Партія признає ґенеральний страйк за могуче оруде робітничої кляси, за оруде, яке може бути ужити з однакою скуточностю для політичних і для економічних цілий. Однак, коли взяти під увагу, що він вимагає добре розвиненої орґанізації дисципліни (карности) та солідарности (єдности), то не буде сумніву, що пропаґувати ґенеральний страйк в Злучених Державах під теперішну пору є глупотою. Роки образовання та орґанізації лежать перед американською робітничою клясою ,заким загальний страйк може стати з теорії дійсностю."

Далі резолюція заявляє, що ґенеральний страйк можна вживати лише в дуже поважній справі. „Проголошуванне ґенеральний страйк якоюсь святостю та робленне з нього нормального (звичайного) способу боротьби проти всяких надужить мусить довести лише до розчаровань, невдач та загальної реакції."

АРЕШТОВАННЄ ПРОВІДНИКІВ СТРАЙКУ ОГНЕВОЇ СТОРОЖІ В КВІБЕКУ.

КВІБЕК, Канада, 27. червня. — Нині арештовано пятьох провідників страйку міських огневих сторожів міста Квібеку. Межи арештованими є голова юнії фаерманів. Арештовано їх за переступленнє закона, який забороняє міській службі страйкувати. Кромі сього видано варанти на арештованне ще других 20 страйкарів.

Вчора відбулося кілька конференцій межи страйкарами та міськими властями, але жадна сторона не хотїла уступити і тому переговори зійшли на ніщо. Тимчасом міські власти почали орґанізувати населенне міста, щоби зломити страйк. Приватні горожани стережуть місто перед огнями та злочинами. Межи добровольцями є навіть члени канадійського парляменту. Добровольці в пожарній сторожі донесли вчора, що коли прийшлося їм гасити огонь в кількох місцях на передмістях, то показалося, що гидранти (водні проводи) були зіпсуті. Зараз потім видали заяву, в котрій заперечено, буцімто страйкарі виновані за зіпсуті рури; на доказ того подали зізнання кількох страйкарів, котрі брали участь в гашенню огню як приватні люди, хоч в дійсности вони беруть участь в страйку.

ЗАКОНОПРОЄКТ ПРОТИ ПИВА ПЕРЕД СЕНАТОМ.

ВАШІНҐТОН, 28. червня. — Ухвалений уже палатою послів законопроект, забороняючий лікарям записувати пиво як лікарство, прийшов нині під обради сенату.

Сенатор Бравсард з Луизіяни закидав, що під покришкою аґітації за прогибіцією ведеться аґітація проти свободи американського народа. Предложений законопроект обмежує свободу лікарів та хорих людий. Що більше, він дає комішенерови від податків право розділювати алькоголь для наукових та промислових цілий. На думку сенатора, сей закон поширить в Америці ще більше невдоволенне, ще більшу погорду до закона, зробить ломанне законів ще частійшим, як се було досі.

Сенатор називав прихильників пропозиції гипнотистами: вони вічно пригадують американському народови, що горівка померла, хоч самі добре знають, що народ пе тепер „самогонки" більше, як передтим пив добре переробленої горівки. При кінці своєї промови сенатор Бравсард вніс поправку до конституційної постанови про прогібіцію; на основі сеї поправки вільно буде фабрикувати алькоголічні вироби, які мають менче, як 14 процент алькоголю.

ШКІЛЬНА НАУКА І ПРАЦЯ ДІТЕЙ В АМЕРИЦІ.

В кождім стейті Злучених Держав є закони про обовязкове навчаннє дітий в школі. В пяти стейтах діти обовязані ходити до школи до 18 року життя, в трех до 17, в трийцяти-двох до 16 року. Один стейт вимагає, щоб дитина вчилась в школі до 15 літ, шість до чотирнайцять літ, а один стейт примушує до науки лиш до 12 року життя, і то лиш тих дітий, що ще неграмотні.

Одначе більшість стейтових законів признає стільки виїмків в тім правилі, що про обовязкове шкільне образованне ледви можна говорити. Звичайний виїмок такий, що від шкільної науки звільняють задля заробітків. Чотири стейти взагалі звільняють від школи дітий, що працюють в хліборобськім господарстві. Чотирнайцять стейтів має в своїх законах про примусову шкільну науку постанову, що дитина може не ходити до школи, коли її треба за робітника на фармі. Скільки стейтів звільняє від науки дітий, що мусять удержувати себе самих або сімю.

Час обовязкової шкільної науки в деяких стейтах зовсім недостаточний: 12, 16 або 20 тижнів на рік. І навіть ті стейти, в котрих міскі діти мусять вчитися в школі 8 або 9 місяців, дуже вкорочують час навчання в сільських округах.

СКІЛЬКИ ГРОШЕЙ ВИТРАЧУЮТЬ ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ НА ОСВІТУ СВОЇХ ГОРОЖАН.

Сами собою кошти публичного образованя в Злучених Державах здаються дуже великі; на школи виплачується щорічно сотні мліонів долярів. Та відомо, що кошти ті зовсім невеликі, коли порівняти їх з грішми на инші цілі, публичні та приватні, куди менш потрібні як просвіта. Мало того: кошти шкільної освіти покажуться нам ще меншими, коли порівняти їх з числом дітий, які тої освіти потребують. В Америці є звиш 27.000.000 (двайцять і сім міліонів) дітий та молодіжи у віці поміж шести і десятьнайцятим роком життя; значить поміж тим віком, коли дитина звичайно починає ходити до шклои, і тим, коли кінчає середну школу (гай скул). Включаючи й дітвору з „кінderґартенів" налічимо звиш трийцять міліонів голов, котрим треба освітити і образованя; і міліонові суми грошей видані на ту ціль покажуться нам зовсім малими, ледви вистарчаючими.

Скільки-ж гроша витрачує Америка на освіту своїх дітий.

Бюро Публичного Образованя (Вюро оф Едюкейшен) уложило довгі таблиці цифер показуючі точно, скільки гроший видав кождий американський стейт пересічно на образованє і шкільну освіту одної дитини з того поколіня дітий, що прийшло до школи в 1905 році і в 1918 році доросло до того віку, що повинно кінчати середну школу. Цифри виходять зовсім невеликі, хоч вони включаються вже і справжні кошти шкільної освіти і розходи на будову й направу шкільних будинків, опал і таке инше. Для різних стейтів ті цифри ріжні, від максимум 637 долярів в Монтані і 540 в Каліфорнії до мінімум 63 долярів в Алабамі і Місісіпі. Для всіх Злучених Держав випадає сума 252 долярів як пересічна сума коштів шкільного образованя одної дитини на протязі трийцять літ (1905-1918), в народній середній школі. На ділі ті кошти зменшуються до 175 долярів, так як з усіх шкільних коштів менш як сімдесять процент іде на дійсне навчаннє. І чого-ж можна навчитися за 175 долярів? — питається Бюро Публичної Освіти.

Певно, з року на рік на школи жертвується кождим стейтом більше грошей. Але навіть приймаючи за основу кошти шкіл в 1918 році, прийдеться до дуже поміркованої суми. А саме, пересічні кошти шкільного образованя для одної дитини з того поколіня, що прийшло на першу науку в 1918 році і повинно скінчити середну школу в 1931, будуть не висші як 359 долярів.

Приймаючи за основу обліченe ті-ж кошти шкіл в 1918 році, та включаючи ще й школи технічні і професіональні, колеґії й університети, дістанеться суму 440 долярів як пересічну суму коштів образованя одного горожанина Злучених Держав. Вона підійметься до 515 долярів, коли влічити ще кошти всяких приватних шкіл, початкових, середних, торговельних та инших, і врешті шкіл для німих, сліпих і слабоумних.

515 долярів і єсть та загальна пересічна сума гроший, які Злучені Держави вкладають в освіту свого горожанина, за весь час його науки і в усіх школах.

Як сказано, в ту суму влючені вже кошти університетів та колеґій, в котрих мало хто вчиться, та всяких середних і довготермінових шкіл, до котрих теж не всі ходять. Якби їх відлічити, то кошти навчання в самих народних і початкових школах покажуться дуже й дуже дрібними.

ВІДПОВІДЬ ДЕ ВАЛЕРИ НА ЗАПРОШЕННЄ ЛЛОЙДА ДЖОРДЖА.

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 28. червня. — Президент „айриської республіки", Емон де Валера, відповів на запрошеннє британійського премієра Ллойда Джорджа телеґрафічно. В телеграмі він каже, що Айриші як найбільше серіозно хотять мира. Він тепер, каже, веде переговори з представниками айриського народу, але тяжко йому повірити, аби з переговорів вийшов який корисний вислід, коли Ллойд Джордж не заявиться за одноцільностю і за самоозначеннем Ірляндії. Вкінці Де Валера каже в депеші, що старається порозумітись в сій справі з „політичною меньшостю" Ірляндії, себто з Олстерцями з північної Ірляндії.

СТРАЙК В АНҐЛІЙСЬКИХ КОПАЛЬНЯХ УГЛЯ СКІНЧЕНИЙ.

ЛОНДОН, 28. червня. — Сьогодня прийшло до порозуміння мі жмайнерами і власниками копалень угля в Анґлії. Майнери дістануть платні о 20 процент більші від передвоєнних, а крім того участь в зисках.

Правительство дає майнерам поміч у висоті 50 міліонів долярів.

Робота в майнах зачнеться сього понеділка.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЖЕНЩИНИ МАЮТЬ ПРАВИТИ МІСТОМ.

В місті Джексон, Вайомінґ, заведено спідничкове правительство. Дня 28. червня вибрано там до міського уряду самі женщини. Аж в трох повітах, а саме Линкольн, Джексон, та Тетон, здобули жінки абсолютну більшість.

ПРО УТВОРЕННЄ УКРАЇНСЬКОГО ВІДДІЛУ НА ВИСТАВІ ПАРИСЬКОГО ОСІННЬОГО САЛЬОНУ.

Українська Національна Рада у Франції має честь довести до відома усіх українських кругів, зацікавлених в розвою рідного мистецтва у всіх його формах, що, згідно з принятою постановою, вона звернулася з пропозицією до Президента Французького „Сальону" Франса Журдена, одвести для українського мистецтва на осінній виставі (що має бути у вересні с. р.). спеціяльну салю для України.

Пропозиція Ради охоче принята в принципі. **„Якщо ваше мистецтво сказав п. Журден стоїть на тій-ж висоті що і пісня, то я заряня перед ним преклоняюсь. Ви одкриваете перед нами зовсім нові сторінки народнього життя і творчости."**

Ся думка ясно показує, на що нам треба звернути головним робом увагу при виборі експонатів.

Цілком зрозуміло що президент сальону, заки буде принята формальна постанова всього Організаційного Комітету Вистави, бажає мати загальну ідею, що приблизно може із себе уявляти **„український відділ"**. Тому він прохав секцію мистецтва при нашій Раді представити йому на пізнійше як 15 липня (потім він виїздить з Парижа) хочби фотоґрафії з пропонованих на виставу матеріялів. В сей момент іде справа тільки відносно присилки фотоґрафій. Про висилку самих експонатів та інші відповідні вказівки будуть опублікованi Радою після 20 липня с. р.

Рада ще раз прохає відкликнутись на сей поклик всі компетентні круги, покладаючи, по зрозумілим причинам, свої головні надії на Галичину і Буковину, і вислати в Париж, до висше вказаного реченця фотографії і малюнки з українських пейзажів, скульптури, архитектури, вишивок, килимів, костюмів, сорочок, рушників, жіночих хусток, кераміки посуди (миски, горшки, глечники) скла і т. і.; фотоґрафії і краєвиди України, котрі потім будуть надіслані на осінню Виставу Сальону.

Звертаємось до музеїв і до приватних людий, котрі мають кустарні та інші колекції. Заряня попереджаємо, що ціни всіх річий, котрі бажано продати, повинні бути помічені у французьких франках. Що не буде продано, або буде призначено виключно для вистави, буде повернуто після її зкриття.

Не лінуймось. Приложім кождий, у кого є змога, своєї праці до цією справи, котра може мати знанні успіхи, як для розвитку і для захисту нашої культурної вартости. Сей раз ми не можемо відмовлятись тим, що вороги зі всіх боків стояли нам на перешкоді.

Всі фотоґрафії і потрібні матеріяли прохається надсилати на адресу малярки, сестри письменника Модеста Левицького: Mme Levitska, 73, Rue de Caulaincourt Paris, (18) France.

Українська Національна Рада у Франції.

ПУСКАЮТЬ ТРОЦЬКОГО НА БИСТРУ ВОДУ

ТРОЦЬКИЙ ПЛЕТЕ НА ЗІБРАННЮ ТАК ЗВАНОГО „ТРЕТЬОГО ІНТЕРНАЦІОНАЛУ" ТЕРЕВЕНІ ПРО „НЕДАЛЕКІ ВІЙНИ". — МИМОТОГО ДАЮТЬ ЙОМУ ПИСАТИ „МАНІФЕСТ ДО ПРОЛЕТАРІЯТУ СВІТА". — НІМЕЦЬКІ І ШВАЙЦАРСЬКІ КОМУНІСТИ КРИТИКУЮТЬ ТРОЦЬКОГО.

РИҐА, столиця Латвії, 28. червня. — Так званий „третій інтернаціонал" упова?нив Льва Троцького, большевицького міністра війни, злагодити маніфест до пролетаріяту світа.

Коли Троцький говорив, що він сподівається війни між Злученими Державами і державами в Европі, а також між Злученими Державами і Великою Британією та Великою Британією і Францією, та що Злучені Держави збільшують свою фльоту, щоб запанувати над світом, — серед зібрання далися чути противи, які перечили ті воєнні комбінації большевицького міністра війни.

Німецькі комуністи сказали, що Троцький не розуміє міжнародньої ситуації. Вони запевняли його, що відносини між Злученими Державами і Великою Британією не є такі напружені, аби можна ворожити вибух війни між ними в недалекій будучині. Вони зазначували, що він пересягає у виглядах в будучности, а не звертає уваги на те, що може настати таки зараз.

Потім німецькі і швайцарські комуністи заявили, що не годяться, аби Троцькому самому давати до написання маніфест, але домагались, щоби до сього вибрано окремий комітет.

Одначе потому Кароль Радек поставив внесенне, щоби таки самому Троцькому віддано написанне маніфесту. При другому голосованню принято внесенне Радека.

Відтак говорив Г. С. Зіновєв, ґубернатор Петроґраду. Він сказав, що маси народу в Америці й Анґлії є доволі революційні, але комуністичні партії там є заслабі. Він додав, що комуністичний рух в Америці зростає, але він мусить статись більше масовим і примінитись більше до постанов закона. Далі він докоряв соціялістичному послові в Італії, Серраті, редакторови ґазети „Аванті", що він завинив, що в Італії упав комунізм. Вкінці заявив, що уступки для народу (для селянства) є оправдані, бо Росія є в руках пролетаріяту (?).

Він повідомив також зібранне, що екзекутивний комітет „третього інтернаціоналу" постановив допустити до себе британійську Партію Праці і французьку соціялістичну партію.

(Як звісно, британійська Партія Праці постановила не приступати до московського так званого „третього інтернаціоналу").

В МОСКОВЩИНІ ВЕЛИКИЙ НЕВРОЖАЙ ЧЕРЕЗ ПОСУХУ.

РИҐА, столиця Латвії, 28. червня. — З Москви доносять, що сьогорічня спека в Московщині майже цілком знищила засіви збіжа в ґуберніях: Уфа, Царицин, Саратів, Самара, Симбірск, Вятка, Перм і Казань, а також на північному Кавказі.

НАСЛІДКОМ ТОГО ГРОЗИТЬ ГОЛОД 25 МІЛІОНАМ НАРОДУ.

Вся російська преса взиває о ратунок для потерпівшого населення.

РАДА ЛІҐИ НАРОДІВ НЕ ПОЛАГОДИЛА СПОРУ МІЖ ПОЛЬЩЕЮ І ЛИТВОЮ ЗА ВИЛЬНУ

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 28. червня. — Рада Ліґи Народів замкнула тут сьогодня вечером свою тринайцяту сесію.

Рада Ліґи Народів предложила, щоби Поляки забрали свого ґенерала Желіґовського з литовської столиці Вильни, та щоби там удержувано лише місцеву міліцію (краєву оборону) в числі 5.000 люда під наглядом окремої військової комісії.

Предложення Ліґи Народів не приняли ані Поляки ані Литовці.

Наслідком того справа остаточного вирішення суперечки за литовську столицю прийде у вересні перед Збір Ліґи Народів.

Міжтим польсько-литовські переговори, які зачались недавно в Брукселі, столиці Бельґії, будуть відновлені 1. липня с. р.

РАДА ЛІҐИ НАРОДІВ ЗА ФІНАНСОВОЮ ПОМОЧИЮ ДЛЯ АВСТРІЇ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 28. червня. — Представник Франції в Раді Ліґи Народів, Ґабріель Ганото, заявив, що плян фінансової помочі для Австрії вже готовий. Його можна ввести в життє, коли аліянти відступлять від своїх домагань, аби Австрія платила їм відшкодованне. В сьому ділі робиться заходи, додав Ганото, і є надія на успіх.

СКЛИКАННЄ КОМІСІЇ РОЗОРУЖЕННЯ ЛІҐИ НАРОДІВ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 27. червня. — Представник Франції в Раді Ліґи Народів, Рене Вівіяні, скликав на день 16. липня с. р. до Парижа засіданне комісії розорушення, якої він є головою.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ҐАЗЕТА ПІЛСУДСЬКОГО ПРО СПРАВУ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

Варшавська польська ґазета „Наруд" (орґан Пілсудського) подала коротко зміст конституції, яку др. Евген Петрушевич предложив аліянтам, і від себе пише так:

„Наведений проєкт, що є останнім висловом жадань Української Національної Ради, є безсумнівно дуже цікавим документом і повинен бути взятий під увагу при вирішуванню Найвисшою Ралою справи Східної Галичини.

„Українці резиґнують (?) з прав національної більшости в Східній Галичині. Самі вважають себе ледви одною з трох рівнорядних національних ґруп, котра крім привілею посідання власного президента і мови у внутрішній бюровости, не сягає дальше у своїх змаганнях".

Отже навіть така ґазета Пілсудського вже признає, що український проєкт конституції д-ра Евгена Петрушевича для Східної Галичини повинна Найвисша Рада взяти під увагу при вирішуванню Східної Галичини, хоч притім потішається, що Українці ЗРІКАЮТЬСЯ (!?!) прав більшости у свому краю.

Важне є признанне ґазети Пілсудського, що не він ані його „сейм" мають рішати про долю Східної Галичини але аліянти.

Розуміннє, що українська більшість зрікається своїх прав більшости в користь меньшости через те, що меньшости признає рівноуправненнє, — є чисто польське. Поляки, котрі ніколи не признавали навіть більшости рівних прав, не можуть в жаден спосіб зрозуміти, як меньшість може мати рівні права. А то є така проста річ для людий розумних. У вільному краю всі люди мають рівні права, не тільки меньшість, але навіть одиниця. Смішне говореннє є, що більшість у вільному краю через признаннє прав для меньшости, тимсамим зрікається своїх прав. Бо більшість у вільному краю всетаки має право більшости, а меньшість право меньшости.

Польські чуда, що більшість тратить право більшости, є тільки в польській неволі.

АМЕРИКАНСЬКІ СОЦІЯЛІСТИ ПРО РОСІЙСЬКИХ БОЛЬШЕВИКІВ.

В місті Дітройт відбувається конференція американської соціялістичної партії. Перед конференцією своїть богато важних справ до порішення. Найважнійша з усіх справа реорґанізації пратії. Се була девята конференція сеї партії, а ще ніколи не відбувалася вона серед таких умов для партії, як сего року. Партія, яка ще в 1904. році здобула собі майже пів міліона голосів при президіяльних виборах, яка ще в 1907. році начисляла майже 2 тисячі орґанізацій, начисляє тепер усего 17 тисяч членів. Се дрібне число членів відбивається від 100,000 членів, які належали до партії в минувшім році.

Шукаючи за причинами розбиття соціялістичної партії, провідники її признають російський большевизм за головну причину. Один бесідник називав московських большевиків „відділом до нищення" та прирівнював їх до тих робітників, що нищуть будову. Другий вказував на те, що московські большевики ніколи не відносилися до ніодного соціялістичного руху в світі з обеднанием. Вони все робили роботу розєднуючу, розбиваючу. Вони розбили соціялістичний рух в Німеччині, в Італії; вони розбили його в Злучених Державах. Вони є знатоками до розбивання робітничих орґанізацій. Вони заслужилися для капіталістичного ладу більше, як всі капіталістичні орґанізації разом взяті.

Неменче критично віднеслися вони до справи приступлення до Третого Інтернаціоналу в Москві. За внесеннем приступлення до сего московського Інтернаціоналу заявилося всего 4 голоси, за відкиненнем його 35. Підчас дискусії над сею спавою посипалися слова острої критики проти московських большевиків. Приступленнє до Третого Інтернаціоналу захвалювали прихильники большевиків як поступовий крок, але власне його конвенція назвала найбільше реакційним, найбільше назадницьким кроком. Московський Інтернаціонал напятновано як імперіялістичну орґанізацію, як маскований московський імперіялізм. Називав так московський большевизм той самий соціяліст, який не раз і не два виступав у американських ґазетах з обороною большевиків перед нападами аліянтів. Він говорив, що називати московський Інтернацінал інтернаціоналом має тільки слушности, що називати інтернаціоналом британську імперію. І в московськім інтернаціоналі, і в британській імперії є богато народів. Але і в британській імперії і в московськім інтернаціоналі дивляться на все зі становища начальників імперії: в британській імперії зі становища інтересів Анґлії, в московськім Інтернаціоналі зі становища інтересів Москви.

Ще острійше висказувалися бесідники про московських 21 пунктів, які московські диктатори над пролетаріятом поставили до сповнення кождій соціялістичній партії перед приступленнем до Третого Інтернаціоналу. Здається, що один з найстарших провідників соціялістичної партії в Злучених Державах, котрий був першим конґресменом з рамени сеї партії, Віктор Берґер, сказав думку партії про московських диктаторів, коли він заявив, що американські соціялісти мали уже диктатуру Вилсона, мали диктатуру головного почмайстра Берлсона, мали диктатуру прокуратора Палмера, і сих диктатур мають уже досить на ціле життє. І московських диктатур їм не забагається.

НА ХАРОНОВІЙ ЛОДЦІ.

(Розмова кореспондента „Свободи" з українським урядовцем із Тарнова).

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи" з Европи).

Отсе довелось мені балакати з одним урядовцем, який що лиш приїхав з Тарнова, де як відомо, перебуває уряд колишньої Укр. Нар. Репуб.

Мій розмовець — людина інтеліґентна, умна, збогачена досвідом останніх літ, особливож останніх місяців, за час перебування в комірнім у польських союзників.

З цими прикметами в різкому контрасті стоїть його зовнішний вигляд. Його одіж на стільки зношена й пошарпана, що її вже голкою та ниткою не направиш, на ногах у його теж щось таке, що тільки нагадує черевики, а сорочка хоч чиста, але якась жовтувата, видно, що власник сам її виправ у ночі, висушив завдяки теперішній спеці і вбрав, не вигладивши залізком, бо до такого уміння він ще не дійшов.

Але на цій сорочці видно трівожне питаннє, „що буде, коли мої нитки порвуться? А вже й так ніби решето, а другої ти не маєш?"

І взагалі мій розмовець нагадує собою оден великий знак питання, що буде завтра, бо що нині він голоден, невиспаний, прибитий, це він знає, він — колишній адвокат, член усяких товариств, клюбів, голова родини, господар хати і т. д.

Балакає гарною літературною мовою, тою мовою, яка витворилася у нас за короткі часи, коли не було кордону. По цій мові тяжко пізнати, чи це Галичанин, чи Наддніпрянець, це вже якась спільна, неділима мова.

„Скажіть, будь ласка, — питаю — що роблять наші в Тарнові?"

„Ліквідуються".

„Як же це?"

„А так, що ніби то нема ні українських міністерств, ні війска, ні жадних урядів, а на ділі, то всякий по давньому турбується своїм ділом, бо колиб не турбувався, то відвезлиб його до Жулавского". (Заведення для божевільних у Кракові).

„Значиться — дурять себе".

„А так, конечний самообман, бо яке це життя жахливе, а жити треба".

„Як же воно скінчиться?"

„Цього ніхто не знає. Значить тільки, що Польща забрала нашого війскового й другого добра на 42 міліярди польських марок, а наші міністри мусять останні лахи продавати, щоб купити шматок хліба для себе й для дітий. Офіцерів наших, навіть вищих, ви часто-густо стрінете, як вони босоніж прохожуються по гарячих і брудних бруках Тарнова й Ланцута, а що роблять дівчата, то й погадати страшно. Кожньому хочеться жити; отсе бажання життя, це одиноке добро, яке осталося українському Ізраелеві, що тиняється по польській пустині. Коли й його заберуть від нас, тоді пічнеться щось настрашнійше — масові самовбийства".

„Щож на це Поляки?"

„І між ними попадаються люде, але хібаж вони мають там яке слово? Загал дивиться на нас з тою нетаєною радістю, з якою Польща заєдно дивилася на горе України. Щаслива й здорова Украіна не лежить у сфері їх бажань. Шовіністи польські добилися до свого. Нема українського уряду, війска, гроша, одним словом — нема України. Єсть Польща і Москва, а вони цього заєдно бажали. Спустошили наш край, ограбили нас до останка а тепер дивляться, як ми голодаємо, божеволіємося і говорять: „добре вам так, хай вам не забагається якоїсь України".

„Не вжеж там справді голодують земляки наші?"

„Щеб то ні! На снідання хлепне наш брат посоленої води, на обід як має шматок поганого хліба, то вже добре, а на вечеру надія, що може завтра Поляки кинуть кілька міліонів ліквідаційного датку та хоч на кілька днів заспокоять наші жолудки. Між нами цинга, голодова горячка, куряча сліпота. Іде чурток Українців, а з далеку нагадуються тобі осліплені Болгаре, мов пяні, то в рів падуть, то об мур носом вдарять. Найгірше жаль дітий. Це вже щось таке, що й не питайте, бо говорити не можу".

„А всеж таки Поляки мусять мати якісь пляни, щось вони хочуть зробити з тією громадою безталанного народу. Не так тож і давно, як Пілсудський цілувався з Петлюрою".

„А лихий їх знає, що вони думають. Нам здається, що вониб раді, щоби ми десь поділися, видохли, або щезли, щоби їм дальшого клопоту не було. Як хто має годинник, або обручку, так продає і одної ночи спасається бігством, тільки жаль, що таких щасливців дуже мало. Нераз збіреться гурт таки спорий, і то неаби який, а з вищих урядовців, і ви даром питаєте: „яка тепер година?" Нема ніодного годинника, пусті, подерті кишені.

„Ну а щож Ксенофонт тієї катабази?"

„Себто головний атаман, правда? — Він заєдно говорить: „витрівайте!" Але як і куди — цього не розбірає. У його теж псіхоз. Чоловік чує якого лиха накоїв, яка відповідальність на його голові і дурить себе й других, замість спромочись на якийсь новий, рішучий крок. Безталанний він!"

„А Рада Республіки?"

Її-ж ніби нема. Депутати так само голодують як і ми. І коли між ними єсть ще котрий подібний до живого чоловіка, а не до кістяка, то на його глядять заздрим оком, гадають собі, що має гроші з давних добрих часів, коли було що красти, бо нині і вкрасти нема що. Есдеки спаслися бігством. Знаєте, твориться соціял-демократичний бльок, соціяли залицяються до большевиків, значиться, годі їм оставатися в установі, яка являється нелеґальною, противною договорові в Ризі. Та за те мабуть мають охоту наблизитися есери й праві кола, які перебувають на еміґрації в Румунії. Вони бачать, що треба якогось центра, якогось нібито народнього представництва, яким всеж таки до якоїсь міри була Рада Республіки. Ото-ж вони хотілиб її рятувати, та лівакам такий поратунок не дуже то всміхається. І так воно висить у воздусі".

„А війско?"

„Війско це справжні невміраки. От лицарі! Їх тільки виведіть з цього дому неволі, з тієї вавилонської тюрми та дайте їм умний провід, та поставте перед ними надію на збудовання нової України, а побачите, який запал огорне їх лицарські душі. Але поки що — вони сидять за дротами, їх арештують".

„Арештують?"

„А так, арештують. На Домбю сидить отсе 26 чоловік за гетьманську аґітацію. Польща гетьмана боїться як чорта. Їй краща большевицька влада, котра поділилася з нею українськими землями. Їй кращий Петлюра, котрий зрікається Східної Галичини, нафти, Карпат і десятьох міліонів українських душ, котрий представляє собою нині одну тільки руїну. Це ясне. А що воно не ясне для наших козаків і для багатьох старшин, так їх за це й арештують. Отсі арешти в арешті, (бо Польща для нас це оден великий арешт), то бачите дуже сумні і дуже, дуже нечисте діло. Та його краще й не торкати. Колись історія розкриє тую рану, а нам тепер гоїтиб наше побите тіло, а не роздрапувати рани".

„Знаєте, що я собі думаю?" — кажу тоді до його.

„А що?"

„Мені, бачите, здається, що Польща робить з нами те, що Турки робили з Арменією".

„Не розумію вас".

„Пригадайте собі як весною 1915 р. турецький уряд казав мешканцям Арменії покинути свій край і перенестися на границі Арабської пустині. Цей жостокий приказ виправдували Турки як одною з конечних, воєнних мір. Ніби то годі допустити, щоб на тилах армії було населення неприхильне до неї, готове до повстання і зради. В отсій операції погибло кругло міліон арменського населення. Ніяка війна не винищилаб стільки народу. І отсе була властива ціль турецького уряду.

„Таку ціль, на мою гадку, має і польський уряд. Йому хочеться прямо винищити голодом, хоробами й усякими нелюдськими утисками як найбільше українського народу, а з окрема інтеліґенцію, котрої в нас і так було за мало. Тих тисяча душ, що опинилися поза межами України на теріторії польській ніби то добровільно, а в дійсности завдяки польській політиці, це жертва, яку має принести український народ Молохови польському. Цей Молох знає, що значить тисяча інтеліґентів у процесі будовання і рятовання своєї держави. Чим більше їх останеться на костовищах Польщі, тим для неї краще. Бракне голов, бракне інтелекту в українському орґанізмі".

„Не вжеж?"

„А так. Бо колиб, вони цього не хотіли, то чомуб їм не дати вам засобів на виїзд хто куди може й хоче. Чомуб урядовцям і їх родинам не дозволити перейти до Східної Галичини, котру вони хрестять сміховитим іменем „Малопольскі". Знаємо — і там добро не переливається, але всеж таки галицькі Українці приютилиби своїх безталанних наддніпрянських братів, забулиб і простилиб їм це, що їхній провідник так соромно зрадив галицьку Україну, їм далиб якусь працю і якийсь шматок хоч гіркого а все таки свойого хліба, щоб з голоду не мерти. Але Польща хоче зробити з нами те, що Турки зробили з міліоном Арменців".

Я хотів мойому землякові завдати ще деякі питання, але глянув на його і питання ці завмерли в мене на устах.

Петро Тихий.

ЗІ СТАРОГО СВІТУ.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

І. Два світи.

В Европі давно вже звикли до того, що Америка називає себе Новим Світом: нехай, мовляли, називається на здоровля! Глибшого змісту тут ніхто в сю назву не вкладав, бо перед кількома роками не знайшлося-б такого Еропейця, котрий справді повірив би, що Світ, де він народився, виріс і дійшов до розуму — се Світ дійсно старий. Для одних Европа була рідною мамою, а на материнім обличчі діти, як відомо, не помічають ні зморшок, ні инших слідів старечої немочи. Для других вона була підстаркуватою панною, яка фальшивим волоссєм, штучними зубами, помадами та перфумами викликає ілюзію молодости, особливо при електричнім світлі. Але ті й другі рівно кохали свою частину земної кулі й, розуміється, ні за яку ціну не годилися-б у чім небудь віддати Америці перевагу перед нею.

Якими очима дивилась Америка на нас, Европейців — се нас не обходило. Ми були горді своєю наукою, культурою, письменством, штукою, природою — і звисока поглядали на Світ, котрий лежить по той бік Великої Води й називає себе Новим. Що він дав нового, сей Новий Світ? Хіба де-що на полі технічного поступу, але під кождим иншим поглядом він нам і в підметки не годиться. Там он навіть пташки не співають і квіти не пахнуть — оттака то незугарна сторона. А вони ще сміють називати сю сторону Новим Світом і пишатись перед нами!

Але нині картина остро змінилася. Европа лежить у крови та руїнах, ціле її тіло пошматоване, рани ятряться й не хотять загоюватись, край од краю й нарід од народу повідгорожувались стінами ненависти й недовіря. Цілі великі простори, ще недавно цвітучі й густо залюднені, стоять спустошені й мертві. І кінця-краю не видно сьому страшному лихови, раз-у-раз виникають нові пожежі то в однім, то в другім кутку, а ратувати нема кому, бо кождий думає не про те, щоб ратувати другого, а про те, щоб самому яко мога більш награбувати.

Тепер Европа мусить признати себе переможеною й — старою. Що залишилося від усього, чим Европа так пишалася перед Новим Світом? Де її культура, де моральність, де гуманність? Від усіх сих чеснот і сліду не залишилося, як тільки їх поставлено на велику пробу. Війна бурею пронеслася по Европі й, як віником, позмітала з її обличчя всі прикраси, які на нього наложили століття історії. Европа тепер схиляє свою стару дурну голову перед Америкою й немов каже: так, я стара й недотепна, а ти молода й розумна — прийди-ж і поратуй мене...

Можна на поодиноких усім відомих прикладах простежити, як Старий Світ у кождій прикрій ситуації звертається тепер за порадою й допомогою до Світу Нового. Коли розпочалась війна, обидві воюючі сторони аж на стіну лізли, аби перетягнути Америку до себе. Нарешті, се пощастило зробити Антанті й се вирішило долю війни. Але дивна річ, Америка допомогла розбити Німеччину, а Німеччина й не думає гніватись на Америку й зі всіма своїми скаргами, жалями й просьбами волить звертатись до неї, ніж безпосередно до своїх найблизчих сусідів.

Та не тільки переможені—переможці так саме, коли не в більшій мірі, покладають усі свої надії на Америку. Вихід Америки з Ліґи Націй і згодом з Найвищої Ради тяжко засмутив Антанту, а яка радість панує нині в антантських колах з приводу повороту заступника Америки до Найвищої Ради!

Не тільки в політиці — в науці й мистецтві помічається не менша залежність Европи від Америки. Усі найкращі артистичні сили Европи перемандрували до Америки, а в самій Европі найбільший успіх нині мають пєси з американського життя чи принаймні з американськими назвами: „Амерікан Ґерл", „Поташ і Перлмутер" і т. и. Відомий німецький учений Айнштайн, творець теорії релятивизму, не знайшов удома повного признання й лише тепер, побувши в Америці, досягнув вершка своєї слави. Польсько-французька учена, пані Кюрі, також на старих своїх літах помандрувала до Америки, щоб одним стрілом забити двох заяців: підогріти американські симпатії до Польщі й добути для своїх наукових праць потрібні кошти...

Капітуляція Старого Світу перед Новим є, таким чином, повною й безумовною. І коли-б у тім Новім Світі жили люде чужі й ворожі до Европи — ся капітуляція була-б страшним непоправним нещастєм, бо Америка тоді використувала-б свою матеріяльну й моральну перевагу для того, щоб остаточно знищити й зруйнувати Европу, щоб зробити з неї свою кольонію. На щастє, ціла біла людність Америки складається з колишніх Европейців, спогадами, традицією а то й більш живими кревними звязками звязаних зі своєю старою батьківщиною. Навіть „правдиві" Американці, які вже від століть не мали нічого спільного з Европою, відчувають десь у глибині душі, що Старий Світ їм не зовсім чужий, а що сказати про ті міліони еміґрантів, які ще недавно переїхали до Америки й ще памятають кожду хату, кожде деревце в своїм рідним селі!

Ся внутрішна звязь між обома Світами — Старим і Новим — підбадьорює цілі народи й поодиноких людей в їх спробах збудувати мости через Велику Воду й протягнути живі нитки між сими двома так ріжними й так рідними частинами земної кулі. Ви, мешкаці щасливого Нового Світу, **хочете** знати, як ми, мешканці зруйнованого й знищеного Старого Світу, тут живемо, терпимо й боремося, щоб серед нашого безладдя й безголовя завести якийнебудь лад і порядок. А ми **потрібуємо,** щоб ви про се знали, бо без вас і вашої допомоги ми ладу не заведемо й нічого путнього не збудуємо.

Сі мої листи „зі Старого Світу" являються одною з таких спроб протягнути ниточки живого зрозуміння й сердечного співчуття між Українцями двох Світів. Ми тут заблудилися й заплуталися, й хоч дуже дорогою ціною заплатили за наші помилки — ціною крови й руїни, — а все виходу не бачимо. Може-ж ви там з Вашого спокійного та щасливого краю краще побачите, що нам тут робити й як нам з біди вийти. Але для сього ви повинні знати **всю правду** про нас, і сю правду я постараюся розкривати перед вами в моїх дальших листах.

Берлін, 29. мая 1921.

Радянин.

ПОВОРОТ З ВІЙНИ ДО РІДНОГО СЕЛА.

Згасала днина. Плакав дзвін,
І промінь сонця блід.
В село з далеких гень сторін
Прибився інвалід.

В душі незгоєний ніс біль,
І смерть у собі мав.
Як взрів вигони рідних піль,
Заплакав, заридав.

З Берестя йшов. І падав з сил,
Вмлівав, вставав і йшов;
Минав забутих сто могил,
І на ногах мав кров.

І при воротах станув він.
Як промінь сонця блід —
І плакав дзвін, і плакав дзвін—
І плакав інвалід...

Степан Чарнецький.

ПРОСЬБА О МАТЕРІЯЛЬНУ ПОМІЧ

з села Заднишівка, скалатського повіту, Східна Галичина.

До Хвального Українського Тов. „Злучність Родимців" в Ню Йорку, на руки предс. Тов. Івана Старика.

Поважані Товариші!

Лист Ваш ми отримали, з котрого довідалися, що Ви вибрали нас чотирох яко місцевий комітет для перепровадження запомогової акції, котру Ви обіцяєте прислати для калік, вдів і сиріт в Заднишівці. Ми дуже щиро приняли се до відома. І прирікаємо щиро і совісно сповнити наш обовязок після Вашої розпорядимости.

Посилаємо Вам спис тих, котрі потребують конечної і як найскоршої помочі, то є: 32 вдови, котрих мужі померли або пропали на війні, а котрі мають загально 67 сиріт, без жадних средств до життя, притім голі і босі. Друге: Школа знищена підчас війни, діти не мають де учитися. Пять церковних дзвонів забрала російсько-царська армія. Трета часть села згоріла, то є до 50 забудівель — богатших і біднійших господарів, котрі не мають звідки відбудуватись. Дорожня велика, а зарібків нема. Читальню „Просвіти" відновлено, але дуже бідно.

Звертаємося до Вас, Пов. Родимці, змилуйтеся і пришліть нам бодай малу поміч. А зглядно для вдів і сиріт та для кількох калік, котрі потратили обі ноги підчас війни.

Здоровимо щиро Вас, Поваж. Предсідателю І. Старик, і всіх Членів Вашого Хвального Т-ва „Злучність Родимців" в Ню Йорку. При тім ще раз рішучо заявляємо, що надіслана Вами запомога буде розділена точно після Вашої розпорядимости. За що щирим жертводавцям в імени вдів і сиріт вже з гори складаємо сердечну подяку.

ЗА КОМІТЕТ:

І. Білик, Г. Мельник, А. Старик, Й. Мілещук.

Заднишівка, дня 2. мая 1921 року.

І. Старик отримав цей лист 17. червня с. р. і зараз скликав збори тов-а „Злучність Родимців". На зборах вибрано комітет в тій цїли, а до комітету увійшли: М. Кавецький, В. Соловський, А. Голоднюк, А. Мілещук, І. Янкевич і І. Пирка. Рівночасно на заклик І. Старика присутні зложили добровільно 101 долярів. Імена жертводавців будуть поміщені в часописи.

Тепер ми в імени заднишівських бідаків взиваємо всіх виселенців з села Заднишівка, котрі жиють поза Ню Йорком. Зберіть між собою якусь жертву після можности і пришліть до нас до Ню Йорку, а ми займемось пересилкою. Рівночасно пришліть імена жертводавців, бо ми всі імена і жертви надрукуємо і пішлемо до рідного села.

Хто з Вас, Родимці, бажає довідатись про імена всіх бідаків, зволить ласкаво звернутись в тій цїли на адресу: І. Старик, 532 E. 12th St., New York, N. Y.

ЗА УРЯД:

І. Старик, предс.; Л. Захаркін, кас.; І. Хитрик, секр.

СЕ І ТЕ.

ГНІВНИЙ РЕДАКТОР КИВАЄ ПАЛЦЕМ В ЧОБОТІ.

Гнівався пан Бориско довго на всіх: на Петлюру, на Петрушевича, на Лігу Народів, на Англію, гнівався на всіх і на звся, на кого лише стало. Лишень на большевиків не гнівався, бо мовляв большевики зробили все, щоби вдоволити селян. Як ми йому подали слова самого Леніна на доказ, що селяни в Росії не вдоволені, пан Бориско пустився на такий викрут, що договорився до того, що російські селяни усе невдоволені.

Несподівано зовсім пан Бориско вогнівався на совітську Росію! І за що вогнівався? За те, що вона не післала за границю українських дипльоматичних місій.

ПАН БОРИСКО ЛОМИТЬСЯ В ОТВОРЕНІ ДВЕРІ.

З великим накладом того глубокого монашого знання та великої працьовитости, яка цікує сего редактора, пан Бориско виказує, що місії, вислані в імени радянської України за границю не є дипльоматичні місії, але спеціяльні місії для полагодження дрібних справ, таких як поворот воєнних плінників, як закупно медикаментів, тощо. Пан Бориско уважає за потрібне се все не закривати; він уважає за конечне "з натиском зазначити".

Певно тому, що ніхто сего навіть не перечить.

ПАН БОРИСКО З НАТИСКОМ, А ПАН БОРИСКО БЕЗ НАТИСКУ.

Такий страшний злочин радянської України відкрив з натиском пан Бориско. Той самий пан Бориско, котрий не вважає своїм газетярським обовязком сказати з натиском ані без натиску, що-радянська Україна-сотворена насильно московськими зайдами. Той самий пан Бориско, котрий не уважав за відповідне потиснути, що на Україні не дозволена навіть українська комуністична партія; той самий пан Бориско, котрий не підносив з натиском ані без натиску, що на Україні нема ніяких совітів, що на Україні правиться усе людьми, присланими з Москви по указу з гори. Той самий пан Бориско, що не уважав за відповідне потиснутися і сказати своїм читачам, що договір межи Україною та Москвою був писаний обманчивим способом, писаний тими самими людьми в імени Московщини і тими самими людьми в імени України. Той самий пан Бориско, що занедбував всі сущні справи, натискається тепер і валить передовицю про те, що місії радянської України не дипльоматичні, але спеціяльні.

БОРИСКОВА ТАКТИКА.

Писанне пана Бориска се одна з многих признак того умового збочення, яке ціхує пана Бориска. Він буде лаятися за дрібницю, він буде скавуліти за марниці, він буде вити за пусту і маловажну справу, він буде з натиском підносити всяку нісенітницю.

Але рівночасно він буде поминати всяку сущну справу. Він буде лаяти українську галицьку армію за те, що в ній найшовся офіцер, який дівчата любив, а помине ту посвяту, з якою вся армія билася за визволенне Галичини з польської неволі. Він буде лаяти правительство Західної України за те, що воно називається галицьким правительством, а помине те, що воно домагається відобрання сеї Галичини зпід польського панования. Він буде вганяти, аж доки язика не вивалить, за українськими селянами, доказуючи їм, що вони мусять бути вдоволені, бо вони дістали прецінь більше землі, як мали передтим, а не лишить самим селянам свободи сказати, чи вони чуються вдоволені, чи ні.

Примітом того способу писання маємо в статті про місії. Пан Бориско ніколи не підняв, що Росія скасувала самовільно самостійність української держави, що московські диктатори визначили одних людий як представників Росії, визначили других як представників України і казали їм підписати умову буцімто межи Росією і Україною, в котрій Україна згоджується на прилученне до одної, неділимої Росії.

За те пан Бориско пише з натиском довгу статтю про те, що Україна не має дипльоматичних представників.

Якби Україна мала дипльоматичних представників, то пан Бориско вже похвалив би большевиків за їх відношенне до України. Для нього дипльоматичні представники се ґрунт, а бажанне українського народа до самостійности, се побічна справа.

Він так, як той сповідник, що готовий був дарувати злодієви крадіж гуски з двайцятьма гусятами, коби він лише одно гусятко дав „на боже".

ПАНОВИ БОРИСКОВИ І СЬОГО ДОСИТЬ.

Розгнівався пан Бориско також на галицьке правительство за начерк конституції. Нападає на самім вступі на кореспондента „Свободи" д-ра Лозинського. Нападає його за те, що той підписався д-ром, та за те, що його уважають анархістом. Для пана Бориска і такі річи вистарчають для лайки, хоч і від прецінь можнаби ждати розуміння, що такі „аргументи" не є ніякі аргументи.

ЩЕ ПРО СПОСОБИ БОРОТЬБИ ПАНА БОРИСКА.

В цілій статті пан Бориско оперує підозріннями. Він кидає підозріння на право і на ліво; він підозріває о зраду і галицький уряд, і д-ра Лозинського, і мало не підсуває, що конституція галицької держави в редакції „Свободи" виготовлено. Циганським звичаєм, пан Бориско каже: „Нема правди в нікого, лише в мене. Тай у Бога крихітка..."

Якби редакція „Свободи" мала послугуватися способами редаговання пана Бориска, то ми малиб підсунути своїм читачам, що пан Бориско тому не протестує проти імперіялістичних затій Росії проти України, а лише проти не іменовання українських дипльоматичних місій, бо пан Бориско ладиться стати совєтським дипльоматом, хоче заступати неіснуючу радянську українську републику. Та ми такого аргументу не вживаємо навіть проти людців, які такими средствами проти нас послуговуються. Всі шубравецькі способи лишаємо панови Борискови.

ПАН БОРИСКО ТА ПОЛЬСЬКА ШЛЯХТА СХОДЯТЬСЯ.

Пан Бориско гнівається на галицький уряд за те, що він закинув назву „західно-український", а назвався галицьким. Польскі газети також лають галицький уряд за те саме. Лише що польські газети, пишучи Полякам, лають тому, що мовляв в той спосіб галицький уряд думає піддурити аліянтів та видерти Галичину від Польщі; а пан Бориско, пишучи Українцям, лає галицький уряд за те, що мовляв в той спосіб галицький уряд підлизується Полякам...

Польські пани покпивають-ся з уряду Петрушевича, бо він на імміграції. Пан Бориско покпиває собі, що „галицький уряд у Відни бриндзю бє"...

Польські пани гніваються на галицький уряд за конституцію, а пан Бориско гнівається на неї також...

Польські пани пишуть, що галицький уряд продає Галичину аліянтам, а передовсім Англії, а пан Бориско каже те саме...

Польські пани є польські патріоти. А якимбито патріотом назвати пана Бориска?

МЕДВІДЬ ПРО ЗВІЗДИ.

Розговорився пан Бориско про конституцію. Доказує, що така конституція то зрада Галичини.

Перша зрада: президент буде вибираний лише раз на 6 літ. Що кілько літ треба вибирати президента Галичини, аби її не зрадити, сего пан Бориско не сказав.

Друга зрада: президент буде мати 4 заступників. Кількоза-ступників має мати галицький президент, щоби не зраджено Галичини, пан Бориско знов не каже. Чи два буде досить, чи може треба 18? Шкода, що не сказав, бо вартаби побачити, як він стане доказувати, що 2 віцепрезиденти ліпше від 4, а-бо 18 краще від 17...

Третя зрада: міністрів не буде вибирати ніхто, а лише будеться назначувати президентом. Шкода, що пан Бориско не сказав, де вибирається міністрів. Чи на місяци, чи на Сатурні, чи на Марсі? І дуже велика шкода, що пан Бориско не сказав, бо дуже цікаво булоби знати, що пан Бориско знає про конституції та про звізди...

МОНАСТИРСЬКІ ПОНЯТТЯ ПРО АВСТРІЮ.

Через побожну мовчаливість або може перепрацьованне (фізичне) від писання статий, пан Бориско лишає своїх читачів в повнім незнанню конституції. Се найбільша шкода, яку робить пан Бориско українському народови. Бо його погляди про конституцію можуть бути дуже оригінальні. Лише зразок того конституційного знання пана Бориска маємо в отсих двох реченях:

„Є там сказано в тім конституційнім проекті, що й президент буде вибираний тільки раз на 6 літ, і буде 4 віцепрезидентів, і посли державної ради будуть вибиратися тільки на раз на 5 літ, і міністрів не вибирає ніхто ,а були-б згори назначувані президентом. Зовсім як за небіженьки Австро-Угорщини."

Дійсно зовсім як за небіженьки Австро-Угорщини, — каже пан Бориско. Пан Бориско думає, що небіженькою Австро-Угорщиною правив президент вибираний на 6 літ, що в небіжці Австро-Угорщині було аж 4 віцепрезиденти; що в небіженьці Австро-Угорщині послів вибиралось що 5 літ; що міністрів в небіженьці Австро-Угорщині іменував президент...

Чи не ясно тепер уже кождому, чому пан Бориско чує таку невисказану погорду до всяких докторів прав, які на університетах позабивали собі голову дурними поглядами, що небіженька Австро-Угорщина була конституційна монархія, а не република; що вона не мала президента і ані одного віцепрезидента. Вартаби знати, звідки пан Бориско начерпався такого глибокого знання конституційного устрою небіженьки Австро-Угорщини. Чи не в тій самій науковій інституції, в котрій пан Бориско довідався про жидівську національність посла Брайтера? Пан Бориско повиненби не закривати жерела свого знання, але отверто і з натиском сказати, відки його взяв. Найби Українці не ждали аж на Борискові статті; можеби вони самі простісенько безпосередно зачерпнути з тої самої криниці конституційного знання. Пан Бориско не повинен закривати сеї керниці. Переживаємо сумні часи, і всяка весела, гумористична наука може принести велику користь для розбурханих нервів. Хиба що пан Бориско боїться, щоби хто зі сміху не пукнув від борисківської конституційної науки, най пан Бориско не боїться: най лиш на другий раз, як буде писати ще одну статтю про конституцію, упередить людий, щоби наложили сильний пояс на черево.

CUNARD-ANCHOR

Найбільший, найкорший корабель в світі. Найчемнійша обслуга для пасажирів. У Вашій місцевости або сусідній місті находиться наш місцевий агент

ДО УКРАЇНИ, ПОЛЬЩІ ЛИТВИ І ПРИБАЛТІЙСЬКИХ КРАЇВ ЧЕРЕЗ HAMBURG:

SAXONIA ....21. липня

ІІ. кляса $180, ІІІ. кляса $125 Такса $5.00.

ЧЕРЕЗ CHERBOURG, SOUTHAMPTON, LIVERPOOL & GLASGOW:

CAMERONIA (новий) 2. липня
CARONIA ....2. липня
AQUITANIA ....5. липня
CASTALIA ....9. липня

З НЮ ЙОРКУ — або — ФІЛАДЕЛЬФІЇ ДО КРАЮ

Ви можете мешкати тисячі миль від Ню Йорку або Філадельфії але до краю ви мусите їхати через нюйорський або філадельфійський порт. Отже чому вам не купувати шифкарти в одним або другім нашим офісі. Ми вам пашпорт виробимо листовно в кількох днях; продамо вам шифкарту на найліпшу лінію і замовимо для вас каюту, на стації буде на вас чекати наш чоловік і остереже вас від ріжних ошуканців. До нашого офісу не потребуєте приїздити тільки один день перед відходом корабля. ДЕСЯТЬ ТИСЯЧ Українців поїхали від нас до краю і велике число відїздить тижнево. Чому ви так не робите. Тисячі вам посвідчать за нашу довголітну чесну обслугу. Переконайтеся.

В СПРАВІ СПРОВАДЖЕННЯ РОДИНИ пишіть по інформації.

ГРОШІ ДО КРАЮ пересилаємо через Земельний Банк у Львові скоро і безпечно. В кождій потребі вдавайтеся до сьої української інституції. Адреса така:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, INC.

520 E. 6th Street NEW YORK, N. Y. — А. ПАШУК, през.

322 N. 8th Street PHILADELPHIA, PA. — М. ТИХАНСЬКА, секр.

ХОЧЕТЕ ІХАТИ ДО СТАРОГО КРАЮ?
ХОЧЕТЕ СПРОВАДИТИ РОДИНУ З КРАЮ?
ХОЧЕТЕ ВИСЛАТИ РІДНІ В КРАЮ ГРОШЕВУ ПОМІЧ?
ХОЧЕТЕ ПЕРЕВЕСТИ ЯКУ СУДОВУ СПРАВУ В СТАРОМУ КРАЮ, ВИРОБИТИ СОБІ ПОВНОВЛАСТЬ, КОНТРАКТ КУПНА І ПРОДАЖІ АБО ИНШИЙ ЯКИЙ ДОКУМЕНТ?
ХОЧЕТЕ ВИРОБИТИ СОБІ ПАШПОРТ?
ТО ПРИХОДІТЬ АБО ПИШІТЬ ДО ОДИНОКОЇ В АМЕРИЦІ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ІНСТИТУЦІЇ
АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО БЮРА.
AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, INC.
30 E. 7-th STREET. NEW YORK, N. Y.

ПЕКЛО В ХАТІ
З ЖИТТЯ НАРОДА В ОДНІЙ ДІЇ.
ЦІНА 15 ЦЕНТІВ
Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING, 30 E. 7th St., New York.

НЕМА ЦІЛИ ЖИТТЯ, МАЮЧИ ЛИХЕ ЗДОРОВЛЄ

Коли Ви будете пити склянку широкозвісного у світі 20th CENTURY WEINO TONIC перед кождою їдою, то не буде у Вас ніколи терпіть жолудка а самі скріпите своє тіло. 39—57

НЕ ЗВОЛІКАЙТЕ. ЗАМОВТЬ СЬОГОДНЯ.

Ціна $15.00 за баксу (12 пайнтових фляшок) оплачено.

Адреса:
WEINSTEIN LABORATORIES,
646 Fifth Avenue, Pittsburgh, Pa.
Висилайте моні-ордери або реджистровані листи.

ШИФКАРТИ

продаємо лише по компанічних цінах на всі лінії до Галичини і з Галичини і до всіх частий світа.

ПАСАЖИРІВ, котрі їдуть до краю ми стрічаємо на стаціях, забираємо їх на нічліг до власного чистого і здорового еміграційного дому, опікуємо ся їх пакунками, котрі на жадання також асекуруємо і перетримуємо їх пакунки безплатно у своїм сторожі аж до дня відїзду корабля.

ПАШПОРТИ вистараємо ся зовсім безплатно.

ГРОШІ посилаємо до всіх місцевостий рідного краю по деннім курсі телеграфічно, чеками і почтою і даємо за гроші повну гаранцію. Після доручення гроший даємо оригінальні посвідки від осіб, котрим переслано гроші.

ВСІЛЯКІ старокраєві справи судові і нотаріяльні успішно полагоджуємо наш нотар.

Також у всіх прочих справах уділяє совісної поради і дає чесну, скору і точну обслугу найстарший

УКРАЇНСЬКИЙ БАНКИР

на розі Третої Евні і 6-тої улиці в Ню Йорку.

HENRY C. ZARO, BANKER
39 COOPER SQ. DT. U. NEW YORK, N. Y.

СЛАВНИЙ БОЛГАРСЬКИЙ ЧАЙ НА КРОВ

Найбільше корисний домашний лік, уживаний міліонами людий для скріплення здоровля і забезпечення перед недугами.

Пощо хоріти, коли можна дістати у поблизьким друґсторі коробку сего чудового чистого ростинного тоніку на крові. Корінці, кора, листки, зерна, ягоди і цвіти в Болгарськім Чаю на Кров походять з найліпшого підсоння земель Европи, Азії і Африки. Лише рішіться піддержати своє здоровлє без перерви. Богатий сок взятий з росин і цвітів дає силу здоровля.

Випийте горня перед спаннем раз або два тижнево а зауважаєте сейчас зворот і поліпшенне. Ваші очи станутъ ярки, скіра знов набере краску здоровля і Ви радо розкажете своїм приятелям про Болгарський Чай на Кров. Зайдіть до поблизької аптики і зажадайте Von Schlick's Bulgarian Blood Tea. Коли там нема, Ви МУСИТЕ дістати його сейчас. Ми скоро вишлемо Вам реджистром почтою, оплачено, одну коробку вистарчаючу для родини на пять місяців за $1.25 або 3 коробки за $3.15 або 6 коробок за $5.25. Адресуйте: Marvel Products Company 29 Marvel Building, Pittsburgh, Pa. 133,39,45,51

ШЛЕМО КОЖДОМУ, ХТО СОБІ ЗАМОВИТЬ НЕЗВИЧАЙНО ГАРНУ ПОВІСТЬ О. КОБИЛЯНСЬКОЇ

В неділю рано зілє копала

ЦІНА ЛИШЕ 75 ЦЕНТІВ.

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, - - - - - New York, N. Y.

ШИФКАРТИ

до краю і з краю на всі лінії по стисло компанічних цінах. Аплікації на ПАШПОРТИ і всякі інформації ДАРОМ. Наше бюро лише чотири бльоки від стації Пенсильвенія. — Phone: Chelsea 5508. 41—

STEPHEN DEMBITSKY 204 W. 27th Street,
ALL SLAV STEAMSHIP AGENCY NEW YORK, N. Y.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

НЕУРОДЖЕНА ДІВЧИНА

(Оповідання з 16-сотих років).

(Продовження). (8)

— Прíор прикусив язика.

— Чомуж ти сего не сказав на суді? Можеби перетрусили місто й ліс і знайшли його. Може він ще тепер там?... Скоро його чоботи покажуть, що то їх сліди між гарматами, то ти будеш вільний. Я зараз піду до суду і скажу...

— Ні, отче! На суді я не сказав сего і вам говорю під умовою, що се лишиться тайною між нами обома. Я не знаю, чи сей хлопець справді виновник. Може то чистий случай, що я його бачив. Аную нещасте схоче, що спіймають та приведуть невинного і я скажу, що то саме той, котрого я бачив. Його безпечно вбють на паль, хоч би не було доказу. Тепер такі часи, що для приміру, щоби грецьку віру відстрашити від зради, треба строго карати кождого підозріло. І не знати, чи се помогло би мені. Вбють на паль нас обох. Мною не журіться. Я радо умру. Ся мученича смерть буде карою за всі мої гріхи. Ліпше перетерпіти се коротке конанне на палі, ніж вічну муку в горючій смолі.

По сій розмові пріор був певний, що виновником закиненого Гулевичеви злочину був той молодий парубок в синім жупані. Точнісенко те саме, що чув від Гулевича, сказала Мелянії карта Агафії. Сказав Гулевичеви, щоби не тратив надії і просто з тюрми пішов до Сотника, щоби допевнитися, чи ротмістр справді залицявся до Ксені, чи вона справді така гарна, щоби лютрови могла прийти гадка спрятати такого, що йому лїз в дорогу. По довшій розмові з Ксенею пріор вже знав, що йому треба було знати. Всьо сходилося з тим, що Агафія вичитала з карт і що йому розповів був Гулевич. Попри те він допевнився також, що Ксеня справді дуже гарна, що вишняк Ситника подвоює всі предмети, не лиш жовті чоботи. Він тепер здогадався також, чому ротмістр чотої Гулевича бачив темнійшими... Від вишняку робилося темно в очах.

Від римаря пріор пішов між гих старшин військових, що судили Гулевича. Розмовляв також з деякими, кумонькамн. Вони самі заступали йому дорогу. Знали, що був в тюрмі і були цікаві, чи засудженний признався до вини. Пріор говорив з бабами дуже обережно і крутив, але все таки вивив неодно. До вечера вже всі були в місточку були певні, що Гулевич жертва заздрости ротмістра. І деякі судії стали жалувати, що судили запоквапно. Але годі! Засуд був... познаків вини Гулевич не обезсилив. Як би його випустили, то народ сміявсь би з них і зрадники, які безпечно були між людьми грецької віри не мали би відстрашаючого приміру. Пріор просив лише о відволоку, але й на се не згодилися.

Засуд мав бути виконаний на другий день в полудне. Зробили так нарошно на те, щоби було як найбільше свідків кари, не лиш з міста, але й з околичних сіл. Народу справді збіглося чимало. Одні хотіли роскошуватися, дивлячись на муки зрадника. Другі прийшли з цікавости, щоби побачити видовище. Прийшли також такі, що міркували, чи не далось би висвободити засудженого.

На яку годину до полудня пріор ще раз зайшов до Гулевича. Він вигадав плян ратунку при помочи товпи народу, яка через баби вже набралась тої думки, що судії засудили невинного. Всеж таки хотів ще раз провірити, чи він справді гадає невинен. Чи вчера не надув його, гадаючи, що брехнею спасе себе. Скоро тепер, — думав пріор — побачить, що не переливки; що брехня не помогла, і йому тарі прийдесь станути перед найвисшим судією, то скаже правду... Ще й може скаже врятити себе.

— Сину! — промовив. — Забудь, що вчера говорив мені. І я забуду. За пару хвилин підпаш душу... Богови, або чортови. Висповідайся! Як тобі тяжко самому, власноустно розповісти все, то я буду питати. Ти лиш відповідай: „так", або „ні". Як не годен дивитися мені просто в очі, то відвернися. Глянь крізь вікно на торговицю. Бачиш тоту непроглядну товпу народу, що збіглася з усіх усюдів і зглотилася навкруги... паля? Бачиш яму на паль, біля неї паль загостреній залізом, щоби гладко зліз в тіло? Бачиш пару коний, котрими тебе будуть нашпилювати на той рожен? Чей же тепер не затаїш нічого.

Бернадин взяв Гулевича за плече і обернув лицем до вікна.

— Я питаю, ти відповідай... Чи то ти брав ключ з бурки ротмістра? Чи ти мав другу пару жовтих чобіт?

Гулевич не відповідав. Бернадин знов вхопив Гулевича за плече і потрусив ним мов грушею.

— Грішнику! Потворо... мерзо! Чи то ти позаклепував гармати, підпалив порохівню?

— Чого ви, отче, мучите мене?! Я вже казав вам і ви знаєте, хто се зробив.

В сій хвили з сіний почувсь стукіт. Двері відчинилися і на порозі станули гайдуки, що прийшли по Гулевича. Пріор здригнувся. Метнувсь до дверий і побіг на майдан, де біля паля стояли судії і кати. Навкруги них зглотивсь народ. Бернадин ледви протиснувсь до судіїв.

— Мордуєте невинного! — крикнув так, що чула його вся товпа від краю до краю майдану. — В усякім разі слідство не переведене до кінця.

Бернадин розповів, на кого Гулевич має підзор. Що він в карти Агафії більше вірив ніж в тото, що йому розповів Гулевич, не говорив. Справу з картами взагалі промовчав.

— До ліса! — заревала товпа.

— Екзекуцію здержати! Гулевич нехай іде з нами, покаже дорогу до печери. Паль і коні возьмемо з собою. Як збрехав, то там вбємо його на паль. Бати і тоті, що прийшли на те, щоби, як буде нагода, спасти Гулевича, ревіли найголоснійше. Вони то, підбадьорувані Терлецьким проломили кордон війска, розвили паль приготовлений для Гулевича і стали тягнути до ліса. Судії бачили, що не сила опертися народови. Привели Гулевича і звязали руки на спині. Довгий ланцух війска рушив під кругом наперед і вступив в ліс. Зараз за військом ішов Гулевич між двома вартовими. Поруч них ступав пріор. За ними ринула вся товпа, що була на майдані. Паль, очивидно, несли зараз за Гулевичем. З товпи висунулись Ситник і з малим сином і приступив до пріора. Нагло, на знак команданта війско стануло. І народ станув. Ліс тут рідшав. Далі ішли кущі ліщини, це невелика галява. За нею підіймалася гора, в котрій була печера. Командант здержав похід, бо заздрів стовп диму. Саме там де був вхід до печери.

— Проберуся нишком—промовив командант — крізь кущі, підглянути, хто при огни. Чи не знає хто якої стежки крізь тоту ліщину, котрою мож би підійти близше без шелесту, щоби його не спостигли?

— Я! — зголосивсь Ситник. — Знаю тут кожду пядь землі, бо я не раз брав пісок з тої гори. А і люди, що відси беруть пісок, вибрали в горі тоту печеру.

— Отже ходіть, але обережно!

Ротмістр і Ситник пропали в кущах. Коли вже були на самім краю гущі, Ситник зупинив ротмістра. Розгорнув обережно вітки і показав рукою в сторону гори на затилю полянки. Перед входом до печери горів огонь. Біля огню стояв молодий парубок в голубім жупані, як би зі старшого брата. Звисав низше колін. На голові, затягнена аж на уха сива смушкова кучма. Лиця не мож було докладно добачити, бо був заслонений четинием, якого цілу купу держав в лівій руці, докидаючи правою до огню.

— Є; — шепнув ротмістр. — То спільник Гулевича. Будемо лаштувати другий паль. Вертаймо назад.

Завернули. Ротмістр ступав наперед скорою ходою. За ним Ситник приставаючи. Коли так лишивсь позаду яких сто кроків, відвернувся, приклав руки до губи і закував так як кує зазуля. Закував і підбіг до ротмістра.

— Так близько зазуля—спитав командант здивований. — Неначе над головою.

— Бо то близько міста. Звір тут не такий полохливий. Звичний до людий, котрих тут раз у раз бачить і котрі не займають його, не полошать. Тут до зазулі і на десять кроків підійдеш. Вона не втіче, бо знає, що ніхто на неї не важить.

Скоро вернули до війска, ротмістр розповів, що бачив і приказав дуже обережно посуватися наперед. Війско рушило, за ним весь народ. Гулевича, ще звязаного, полишили там де стояли, під опікою пріора. З товпи лишилось з ними лише малий хлопчина, син Ситника.

— На коліна! — звернувсь пріор до Гулевича. — Подякуй всевишньому за ратунок. Се мені завдячуєш. Гадаю, що з вдячности навернешся тепер до правдивої віри.

Пріор сам став навколішки і підвів руки та очі до неба.

— Як мені молитися із звязаними на спині руками? — спитав Гулевич.

До него вже приступив був малий Ситник. Добув з холяви ножа.

(Далі буде).

ВЕЛИКА ПАРТІЯ УКРАЇНЦІВ

відїде до старого краю поспішно-почтовими кораблями просто без пересіданя до Гамбурґа:

САКСОНІЯ 9. червня. МОНҐОЛІЯ 16. червня.
АКВІТАНІЯ 14. червня. МІННЕКАДА 30 червня.

тому, бажаючі виїхати в товаристві своїх земляків, повинні собі сейчас шифкарту замовити і щасливо вернути до своєї рідні.

ШИФКАРТИ

до краю і з краю, спродаємо стисло по ціні компанічній, а також, кождому пасажирови даємо осібну каюту на 2-4 особи.

ПАШПОРТИ

виготовляємо кождому в протягу 2-3 днів. За куфри ґарантуємо аж до самого Вашого дому в старім краю.

ГРОШІ ДО СТАРОГО КРАЮ

висилаємо скоро і по найнизшім курсі почтою, долярами, чеками і телеґрафічно, під повною ґарантією і відвічальностию.

У всіх справах, як тутешних так і в старо-краєвих, удайтесь в повним довірем лише до:

STANDARD BANK
AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

НЕ ПРИСИЛАЙТЕ АНІ ЦЕНТА!

Велика оферта! Користайте ще нині! Читайте самі і ще другому розкажіть про сю небувалу нагоду, яка є добра лише на дуже короткий час. Ордеруйте ще нинька, щоб не було пізнійше запізно. 133ч51

1) ДАРОМ, цілком даром, найліпша барберська бритва, котра є зроблена з твердої гартованої сталі; є вона міцна і легонько голить і ніколи не псує ся. Ми ґварантуємо Вам за ту бритву. Ціна $4.25, а для Вас зовсім даром. 2) ДАРОМ, зовсім даром, ново зладжений і чудовий автоматичний пас (ремінь), котрий посідає спеціяльний автомат, вложите до него якунебудь бритву і возьмете за два гачки, потягнете лише раз, два, три і бритва остра як пявка, не робить ріжниці які старі і нездібні бритви маєте, скоро лише потягнете кілька разів а кожда бритва буде голити першої кляси, зато ми Вам ґварантуємо. Сей автомат є варта великі гроші, однак ми закупили їх велику скількість і даємо кождому зовсім даром. Ціна реґулярна того паса $2.50 а ми Вам даємо без цента. 3) Ґолд філд (позолочений) ланьцушок котрий тут бачите. Має гарний вигляд, Є він сильно зроблений і ґварантований. Вартує $2.00, а для Вас даємо цілком даром. 4) Ті всі згадані повисше річи мають вартість $8.75, а ми даємо сей презент кождому одному, хто лише в тій хвили заордерує у нас отсей гарний золотий годинник, ґолд філд, ґварантований на 25 літ, котрий посідає найліпшу швайцарську машинерію з чистого ніклю, з 21 камінями; хід сего годинника є чистий і ніколи не помилить ані на секунду, за що ми ґварантуємо. Величина його є 12 розмірів. Він має гарний артистичний вигляд. Ціна його реґулярна $20.00. Ми зробили спеціяльну ціну фабричну і продаємо через короткий час всего за $12.98. До годинника даємо зовсім даром тих 3 повисше згаданих річий зовсім без одного цента доплати. Гроший нам не присилайте ані одного цента, тілько витніть то оголошене і пришліть 25ц. в почтових марках враз з замовленєм а ми по отриманю вишлемо Вам тих 4 річий а гроші тоді зложите, коли ті всі річи доручить Вам ваша почта. УВАГА: Хтоб не був задоволений нашим товаром, може в тій хвили звернути до нас назад, а гроший свої дістане до цента назад. Спішіть ся щоби не було запізно. Адресуйте:

UNION WATCH CO., 748 N. Robey St., Dept. 5, CHICAGO, ILL.

ШІФКАРТИ

ЧЕРЕЗ

ГАМБУРҐ, РОТЕРДАМ, АНТВЕРПЕН І ДАНЦІҐ продаємо по стисло компанічних цінах і даємо окремі каюти нашим пасажирам.

ГРОШІ

Пересилаємо по найнизшім курсі: кождий цент повірений нам пересилаємо в якнайкоротшім часі а на доказ доручую рецеписи з підписом Ваших рідних що отримали гроші.

НОТАРІЯЛЬНИЙ

відділ полагодить Вам ріжні справи краєві і американські і постараєсь Вам безплатно о пашпорт до краю в дуже короткім часі.

Від ДЕПОЗИТІВ платимо 4 процент річно.

Наш Банк оснований в 1898 році.

ІНФОРМАЦІЇ уділяємо даром в ріжних справах.

EMIL KISS, Banker
133 Second Ave., New York, N. Y.

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ

нема ліпшого ремесла від автомобільового. Я є з краю довголітний і добрий механік і шофер в Америці. Хто вивчиться в нашій школі, той стане добрим механіком і шофером. Будете нам вдячні по всі часи. Зважте, що наша школа є одною з ліпших в Америці. Уживаєсь до науки всі найновійші моделі автомобілів. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25-35 дол. на тиждень. Просимо зайти до нашого офісу і порадьтеся з нами. Офіс отворений і в неділі.

Записуйтесь до нашої школи. — L. Stepanoff, інструктор і механік.
Для інформації наш офіс отворений в неділі до 12. г. в пол. Пишіть по катальоґи
ARENA AUTO SCHOOL, 151 W. 54th St., NEW YORK, N. Y.

ДОРОГУ ДО БОГАТСТВА

вкаже Вам

BOSAK STATE BANK, SCRANTON, PA.

коли будете відноситись до сего банку з Вашими справами грошевими.

ПЕРШИЙ ДОЛЯР, який зложите на щадничу книжку в тім банку, заведе Вас на дорогу до боґацтва.

СКЛАДАЙТЕ Ваші ощадности в Босак Стейт Бенк.

ПЕРЕСИЛАЙТЕ гроші до краю за посередництвом Босак Стейт Бенк.

КУПУЙТЕ шифкарти на всі найліпші кораблі в Босак Стейт Бенк.

НАЙЛІПШЕ Вам полагодить Ваші краєві нотаріяльні і правні справи Босак Стейт Бенк.

ПИШІТЬ або приходіть особисто по пораду і поміч до:

BOSAK STATE BANK
SCRANTON, PA.

ВІД ЗАРЯДУ КНИГАРНІ У. Н. СОЮЗА В НЮ ЙОРКУ.

В книгарни У. Н. Союза в Ню Йорку є не лиш всі книжки, що були в книгарни „Свободи", але є ще й велике число таких книжок, яких в книгарни „Свободи" зовсім не було. Тих книжок нема поданих і в катальогу книгарні „Свободи".

Та богато людий має у себе катальоґ книжок книгарні „Свободи". Тим людям подаємо понисше спис книжок, яких в катальогу „Свободи" нема, але вони є в книгарні У. Н. Союза в Ню Йорку, і їх можна замовляти враз з книжками, що є в катальогу книгарні Свободи.

Ось ті книжки:

Незвичайні пригоди Матія Сандорфа, повість в 2-ох томах, Ю. Верного. — Ціна ... $2.80
Не любо — не слухай, брехать не мішай Т. Безпляха. — Ціна ... 20
Не піддавайся біді, оповідання з селянського життя, Др. А. Чайковського. — Ціна ... 25
Нетри А. Сінклера, в оправі.—Ціна $1.50
Нічого не було, оповідання, А. Каменського. — Ціна ... 15
Новелі, К. І. Юрія Сірого. — Ціна 70
Новітна суспільність і церква Др. Т. Бартошека (переклад М. Павлика). — Ціна ... 35
Оповідання про заздрих богів Мих. Драгоманова. — Ціна ... 15
Оригінальний чоловік і инші оповідання. — Ціна ... 25
Орлеанська дівчина, історичне оповідання про франц. героїну Іванну д'Арк. — Ціна ... 20
Папа чи Христос Ілії М. Ґлови. Ціна 65
Перекази старинного світа др. Ів. Деминчука. — Ціна. ... 35
Північний Бігун колискою народів Евгена Елачича. — Ціна ... 15
Плаваючій остров. — Ціна ... 10
Подорож до місяця Ю. Верного. Ціна 40
Поезії О. Олеся. — Ціна ... 80
Попадя в Зільници, гум. істор. оповідання з передодня революції, О. Прокопупія. — Ціна ... 15
Початок родини, приватної власности і Держави Ф. Енгельса. — Ціна 75
Послідне ходженіє Бога по землі або Бог на Революції, гумористична повість, П. Крата. — Ціна... 35
Про жіночу неволю в історичнім розвою Мик. Ганкевича. — Ціна.. 30
Про світ Божий, бесіди по природознавству, Юр. Сірого. — Ціна .. 40
Революція в Росії (від 1861 року до найновійших часів). Т. Ф-н.—Ціна. ... 15
Ревун, сатира, Ос. Маковея. — Ціна 25
Рідна школа читанка перша, Спиридона Черкасенка. — Ціна ... 30
Рідна Школа, читанка трета, Спиридона Черкасенка. — Ціна ... 60
Рінальдо Рінальдіні, страшний проводир розбійників, романтичне оповідання з минулого століття. — Ціна ... 25
Робінзон Крузо з образками.—Ціна $1.00
Робітничі пісні. Зібрав В. Головацький. — Ціна ... 25
Розбишаки в паломничій одіжи, оповідання для народу. — Ціна .. 10
Розвій поглядів на вселенну А. Діксона Вайта. — Ціна ... 40
Смерть Довбуша, поема, Л. Лотоцького. — Ціна ... 15
Смерть за правду, оповідання про Ів. Гуса, В. Доманицького. — Ціна .. 10
Соціялізм а релігія Д. Бориска. — Ціна ... 15
Спочив мій дух і инші оповідання — Ціна ... 15
Страшні тайни монастирських мурів. — Ціна ... 75
Страшний монарх Распутин або **Тайни царського двора.** — Ціна ... 50
Таємниця Америки або **огляд американської культури зперед Христофа Колюмба.** — Ціна ... 15
Тарас Шевченко, в столітні роковини. — Ціна ... 20
Твори, поезії в 2-ох томах, С. Черкасенка. — Ціна ... $2.00
Траґедія галицької України Осипа Меґаса. — Ціна ... $1.00
Тропарик або **Підручник церковного співу.** — Ціна ... 30
У Зарані слави, події з життя укр. князів Олега й Ігоря і княгині Ольги. — Ціна ... 10
Унія з Римом Я. Н. Крата. — Ціна 30
Хрунь і Чорт В. Будзиновського. — Ціна ... 15
Цариця і вестальна або **Живцем замурована**, історія з часів переслідування християн за панування римського цісаря Нерона. — Ціна 25
Цьвіт і душа й инші оповідання. — Ціна ... 15
Чому попи не женяться? — Ціна .. 15
Чорноморці в неволі й инші оповідання. — Ціна ... 30
Чужиною, збірка поезій, О. Олеся.— Ціна ... 60
Що сталося з Рудольфом, або трагедія на замку Маєрлінґ. — Ціна 60
Що чути тепер в ріднім краю або **Україна без хлопа і пана.** — Ціна 10
Як кров кружить в нашім тілі і яка нам з неї користь др. С. Фішера— Ціна ... 15
Як люди навчились числити? М. Чайковського. — Ціна ... 15
Як Михась, син Мельника, ходив до неба по діямант. — Ціна ... 20
Як Мошко виїшов на спілці з Грицьком Кутерногою й инші оповідання. — Ціна ... 10
Ціна ... 5

ТЕАТРАЛЬНА БІБЛІОТЕКА

Базар, пєса на 4-ри розділи, В. Винниченка. — Ціна ... 25
Батраки, драма в 4-ох діях, малюнок з робітничого життя, переробив з російського Ф. А. Костенко. Ціна ... 35
Безталанна, драма в 5-ох діях, Івана Тобилевича. — Ціна ... 35
Бурлака, драма в 5-ох діях. Ів. Тобилевича. — Ціна ... 35
Великий молох, пєса на 3 розділи, В. Винниченка. — Ціна ... 50
Веселі Полтавці або **Возьний оженився**, комедія з життя Полтавських Українців в 3-ох діях зі співами і танцями, К. П. Мирославського. — Ціна ... 30
Виворожила, комедія в 1-ім акті, Є. Луцика. — Ціна ... 10
Вихрест (в чаду кохання), драма в 5-ох діях зі співами і танцями Коанч-Уманської. — Ціна ... 35
Гей на Івана, гей на Купала, оперетка в 1-ій дії, Петра Федисева. Ціна ... 15
Глитай або Павук, драма в 4-ох діях, М. Л. Кропивницького. — Ціна 45
Дай серцю волю, заведе в неволю, драма в 5-ох діях, М. Кропивницького. — Ціна ... 40
Двоє, драматичний малюнок на одну дію, Гавриїла Кобзаря. — Ціна 10
Дівочі мрії, трагі-комедія в 6-ох відмінах, Семена Ковбля. — Ціна .. 20
Добрі діти, образ з життя американських школярів в 3-ох діях, Палька Клима. — Ціна ... 15
Душогуби, драма в 5-ох діях, І. Тогобочного. — Ціна ... 35
Душогубка, драма в 4-ох діях, Т. Трушевського. — Ціна ... 30
Дячиха, комедія в 4-ох діях, Т. С. Суліми. — Ціна ... 35
Єврейський розвод, драма в 5-ох діях, Л. Суходольського. — Ціна .. 35
Живий мертвець, жарт на одну дію, Гавриїла Кобзаря. — Ціна ... 25
Жидівна вихрестка, драма в 5-ох діях, П. І. Тогобочного. — Ціна .. 50
За друзі своя, драма в 5-ох діях, В. П. Товстоноса. — Ціна ... 40
За Неман іду, оперета в 4-ох діях, В. Александрова. — Ціна ... 20
Запорожський клад, комедія-оперета в 3-ох діях, Ванченка-Писанецького. — Ціна ... 20
Катерина (мужичка), драма в 4-ох діях, Ванченка-Писанецького. — Ціна ... 30
Кохання в мішках (Різдвяна Ніч), водевіл в 1-шій дії зі співами, (після Гоголя) С. Комишевацького.— Ціна ... 30
Мазепа, історична драма в 5-ох діях, С. Комишевацького. — Ціна 35
Майська ніч, комедія в 3-ох діях, Т. Устенка-Гармаша (після М. Гоголя). — Ціна ... 30
Маруся Богославка, побутово-історична драма в 5-ох одмінах, М. Старицького. — Ціна ... 50
Мати наймичка, драма в 4-ох діях, І. А. Тогобочного. — Ціна ... 25
Між двох сил, драма на 4 дії, В. Винниченка. — Ціна ... 50
На сіножаті, жарт на одну дію, Л. Яновської. — Ціна ... 25
На старости літ, образ з життя народа в 1-ій дії, Т. Я Луцика. — Ціна 10
Настоящі, комедія в 1-ій дії, О. Бобикевича. — Ціна ... 20
Недолюдки. бувальщина в 3-ох діях, Ванченка-Писанецького. — Ціна 30
Нещасне коханнє, драма в 5-ох діях, Манька. — Ціна ... 40
Ніч під Івана купала, драма, в 5-ох діях зі співами і музикою, М. Старицького. — Ціна ... 50
Орися (В каламутній воді), малюнки з міщанського життя в 4-ох діях, А. Ф. Володського. — Ціна ... 25
Пан писар, штука в 3-ох актах. Написав Г. Г. Г. — Ціна ... 20
Перший горальник, фантастична картина в 3-ох діях, написав Лев Лопатинський (на основі казки Л. Толстого), і в **Святини**, оповідання Ціна ... 40
Повернувся із Сибіру, драма в 5-ох діях, Л. Яновської. — Ціна ... 35
По ревізії, етюд в 1-ій дії, Марка Л. Кропивницького. — Ціна ... 20
Пошились у дурні, комедія-оперетка в 3-ох діях, М. Л. Кропивницького — Ціна ... 35
Прометей, драматичний уривок, Й. В. Ґетого (переклав М. Славінський). — Ціна ... 15
Простак або Хитрощі жінки перехитрені Москалем, комедія в 1-ій дії, Василя Гоголя. — Ціна ... 20
Самопалка, картина з револ. життя на Україні в 2-ох діях, В. Шопінського. — Ціна ... 35
Свекруха Евдоха, образок сценічний в 3-ох діях. — Ціна ... 40
Свідки, сценічний жарт на одну дію, Миколи Курцеби. — Ціна ... 15
Трійка Гільтаїв, комедія в 5-ох діях зі співами і танцями, М. Нестроя. — Ціна ... 35
Халепа, жарт з артистичного життя на одну дію. — ... 20
Хата за селом або **Циганка Аза**, драма в 5-ох діях зі співами і танцями, І. К. Галясевича переклав Є. Калитовський). — Ціна ... 50
Червона свитка, комедія в 4-ох діях, В. Держируки. — Ціна ... 20
Щасливий край, жарт в 1-ій дії, Грицька Коваленка. — Ціна ... 15
Як вони женихалися, жарт на одну дію, А. Володського. — Ціна... 25

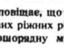
Та найкраще буде, що хто хоче замовляти книжки з книгарні У. Н. Союза в Ню Йорку, нехай напише картку по катальоґ тоїж книгарні, а безпроволочно вишлемо його.

У всіх справах, доторкаючих книгарні і друкарні У. Н. Союза в Ню Йорку належить удаватись на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N. Y.

ВИДАВНИЦТВО

УКРАЇНСЬКА ТЕАТРАЛЬНА — МУЗИЧНА БІБЛІОТЕКА

Отсим сповіщає, що у моїм складі є богато нових ріжних річий. Доставляю також першорядну музику на всякі оказії. 51c71

Жадайте катальоґів, пишучи до:

H. E. SMOLEN,
53 LENOX AVE., NEW YORK, N. Y.

БЕЗ НОЖА І МЕДИЦИНИ.

Перший Український Хиропрактор

ДР. АНДРЕЙ БОРАК

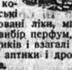
лічить ріжні задавнені хороби так

МУЩИН ЯК ЖЕНЩИН

Ню Йорк офіс: 335 E. 18th Street. Понеділок, середа, пятниця від 10. рано до 8. веч. В неділі від 10. до 1. Нюарк (Newark) офіс: 3 Belmont Ave. (cor. Court St., коло церкви) вівторок, четвер і субота від 10. рано до 8. вечер. 83вчс—

ПЕРШОРЯДНА УКРАЇНСЬКА АПТИКА І ДРОҐУЕРІЯ

МИХАЙЛО УГОРЧАК,
(Давнійше C. J. McCloskey)
216 Washington St., cor. Sussex St., Jersey City, N. J.

Приладжує ліки після лікарських рецепт скоро, сумлінно і по уміркованій ціні. Має на складі великий засіб ріжнородних зел і корінів, всі американські і заграничні патентовані ліки, масти, пілі і т. н., великий вибір перфум, пудрів і других косметиків і взагалі все, що входить в обсяг аптики і дроґуерії. Морожене і Сода.

Довголітна практика і фахові державні диплъоми дають найкрасшу запоруку сумлінної, скорої і гречної обслуги. 107ч—

Отворене кождого дня в тижни включаючи неділі і свята від 8-ої години рано до 11-ої вечер.

ДОПИСІ

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Злучена сиракюзька громада для старого краю.

Щоби помогти старому краеви в його страшнім положеню, сиракюзька громада обєдналася вся без огляду на ріжницю переконань та без огляду на запомогові організації. Зійшлися представителі організацій, які досі самі уважали, що вони спільно акції провадити не потрафлять; були представителі і нашого Українського Народного Союза, і представителі „Провидіння", і представителі „Соединенія", і представителі „Общества Руських Братцтв". Справа не скінчилася лише самим плянованнєм та говореннем; ми зробили вже поважну акцію. Почали ми забавою, котра дуже добре вдалася, котра відбулася дуже примірно і поважно та принесла гарний прихід. Чистий прихід виносив 203 доляри. Призначено його на ратовання Галичини зпід ляцької неволі. Їх відослано через адміністрацію „Свободи" на поміч Галичині, розділюючи сю суму в той спосіб: 100 долярів на галицьку армію, 50 долярів на ратункову акцію Горожанському Комітетови у Львові, а 50 долярів на ратункову акцію поза Галичиною на руки комітету допомоги жертвам війни у Відни. Три доляри призначено на кошта пересилки.

Спільна акція сиракюзьких горожан є найкращою відповіддю на польські посягання на Галичину. В справі визволення старого краю зпід ворожого панування партій нас не може бути. В тій справі ми один нарід, одна цілість. В справі польських імперіялістичних забаганок в нас одна партія, партія безоглядного поборювання Ляхів.

Сиракюзець.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ОЛІЄН, Н. Й. Тов „Запорожська Січ", від. 363, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться о годині 7.30 вечером в суботу, 9. липня, в гали Редмен під ч. 109 W. State St. На порядку нарад звіт контрольної комісії і уряду за минувших 6 місяців. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — І. Базів, секр.

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ. Тов. „Запорожська Січ", від. 206, подає до відома всім місцевим і позамісцевим членам, що піврічний мітінґ відбудеться 3. липня в Лайсіюм гали під числом 16 Мейн стр. Кождий член має явитися, бо буде звіт за шість місяців. Котрий член не явиться без важної причини, підпадає карі 50 цнт., а урядник $1.00. Будеться принимати нових членів до товариства і до У. Н. Союза після статута. Ті члени У. Н. Союза, котрі мають діти, повинні їх записати до Укр. Молодечого Союза, бо се є далеко дешевша діточа організація ніж яканебудь чужа асекурація. Хто не вірить, нехай переконається. — Я. Шаравара, секр.

КОТСВІЛ, ПА. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 248, взиває своїх членів, аби безусловно явилися на найблизший мітінґ (в липни), бо инакше поступится з ними строго після постанов статута. Коли котрого недбалого члена стріне заслужена кара, нехай потім на нікого не нарікає. — Й. Казюта, секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. Бр. св. Николая, від. 300, повідомляє всіх членів, що дня 4. липня відбудеся торжественне посвяченнє дзвонів нашої парохії, тому кождий член повинен явитися і взяти участь в тім торжестві. — В. Горжальський, предс.; Я. Яцинич, секр.; В. Олексюк, кас.

ALLENTOWN, PA.

ВЕЛИКЕ УКРАЇНСЬКЕ ВІЧЕ

— відбудеться —

В ПОНЕДІЛОК, 4. ЛИПНЯ 1921 Р.

о годині 2-ій пополудни

в Українській Гали, 803 Фронт Стріт.

На сім вічу будуть говорити знамениті бесідники в справі визволення Галичини зпід ляцького ярма. Отже кому з українських робітників і Робітниць зрозумілі сі тяжкі обставини наших братів в краю, то проситься як найбільше прибути в так важну хвилю.

51-52 Вічевий Комітет.

ДНІ ВАКАЦІЙ ВЖЕ НАДІЙШЛИ!

Приємно — пахучі ліси, гарні жерела і чисті потічки очікують Вас. Коли Ви хочете забавитися підчас Ваших вакацій; если Ви є рибаками і прагнете втішитися підчас ловлення риб, если любите бігати під гору, або їздити автомобілем, першим обовязком є постаратися щоби охоронити жолудок перед долегливостями, які перешкаджають ріжним приємним плянам. Трінера Гірке Вино є лікарством, котре поконає всі подібні неприємности. Возьміть з собою Трінера Гірке Вино, котре прочищує кишки і утримує їх чистими. Затвердженне або біль голови не перешкодить Вам і забавитеся підчас літної пори розкішно, весело і охочо, лишень скажіть Вашому аптикареви або спродавцеви лікарств що жадаєте правдивого Трінера Гіркого Вина! Возьміть з собою також Трінера Лінімент на ослаблені і змучені ноги, Трінера Антипутрін знаменитий до полокання горла і чищення губи, і Трінера Дентал Крім, дуже приємний лік на зуби.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не принимається. — За оголошення пошукувань платиться 10 центів за стрічку (5 слів) за одно поміщенне, за більше разів дається відповідний опуст. Дворазове оголошенне з 5 стрічок $1.00.

НА ПРОДАЖ „кенді штор", цигари і цигаретки. В добрім місци, бизнес вироблений. Рент за штор і мешканнє $16.00. Ціна продажна $250. Голоситись до: MICHAIL MICHALKOWSKI, 20 Golden St., cor. Jersey Ave. & Grand St., Jersey City, N. J. 50-1

Пошукую свого батька ДМИТРА БАБЯКА, котрий є членом У. Н. Союза в Америці і прошу його о матеріяльну поміч, щоб віджити по 4-літній неволі в Італії. Тепер находжуся в Тернополи: ОНУФРІЙ БАБЯК, ул. Болотна ч. 7, Тернопіль, East Galicia, Europe. 51-52

NEW YORK, N. Y.
ІНТЕРЕСУЮЧИХ проситься записати нумер телефону до книгарні Січового Базару, 34 Іст 7-ма стріта, який є: „ДРАЙ ДАК" 3752.
Доокличні замовлення принимається телефонічно. 51-52

ХТО З УКРАЇНЦІВ тут в Америці хотівби купити три морґи першоклясного поля за тану ціну в краю, нехай зголоситься до мене на понизшу адресу особисто або листовно. Я походжу з Грималова, повіт Скалат, Галичина. MARIAN STADNICKI, 330 E. 74th St., New York City. 48-53

НА ПРОДАЖ ґросерня, делікатесен і бучерня, при сторі 3 кімнати мешкальні; товар свіжий, торг тижневий від 500—600 дол. Продам з причини виїзду до краю. Уладженне сторове і всі знаряди є майже нові. Ціна 950 долярів. Голоситись: FRANK WOLOSZ, 205 Washington St., Jersey City, N.J. 50-52

ЖМІЄЧНИК є одним з найліпших домашних ліків і певним средством проти ревматизму, болів плечий, колення і болів грудий. Є помічне на болі голови, на болі суставів у рук і ніг, на легкий паралїж карку, болі горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відноситься до ґенерального аґента, залучаючи 3-центову марку на відповідь. 33ч—

MIKE FEDIW,
3 WASHINGTON AVE.,
HASTING ON HUDSON, N. Y.

R. J. GLICK АҐЕНТ АСЕКУРАЦІЙНИЙ ВІД ОГНЯ.

Офіс находиться в
WILLIAM McCONNEL BUILDING
SHAMOKIN, PA.

ХТО СЛУЖИВ ПРИ АМЕРИКАНСЬКІМ ВІЙСКУ

просимо зголоситися до нас а ми поможемо дістати Вам ВИНАГОРОДЖЕННЄ „БОНУСІВ". 29свч-

Пишіть на адресу:
IMMIGRANT AID CO., Inc.,
49 East 7th St., New York City.

АДВОКАТ
O. H. DROEGE
49 E. 7TH ST., NEW YORK
Розмовитесь по українськи.
Години урядові від 4. до 8. пополудни кождого дня, окрім неділь і свят.

SANTAL CAPSULES MIDY

СКОРА ПОМІЧ на катар міхури і течі. Певне і успішне. Кожда капсуля означена MIDY. Стережіться підробів.

45 МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ

Губернатор Ню Йорського стейту Миллер, підписав рішення на видавання бонусів (надгороди) для тих жовнірів американської армії, котрі служили в час світової війни. Проте всі Українці, бувші жовніри американської армії, повинні сейчас звернутися до нас в сій справі а ми виготовимо їм, зовсім безплатно, просьбу на отримання сего бонусу. 25вч—

HENRY C. ZARO, Banker,
39 Cooper Sq. Dep.U. New York, N. Y.

ПОКОНАЙТЕ СВОГО ВОРОГА.

Ваш небезпечний ворог є тут в Америці, а ним є те, що Ви не почуваєтесь тут як у себе в дома. Не можете поняти дійсного життя Американця, бо не можете з ним порозумітися і розмовитися задля незнання англійської мови. Нашою легкою методою Ви навчитесь мови протягом 3 місяців через почту. Сотки учеників вивчились в нашій школі. Маємо богато вдячних письм. Пробні лекції і подробиці висилаємо за 10 цнт. грішми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте:

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 46, 525 West 47th St.,
New York City.

ВЕСЕЛА БАНДУРА

Повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівів до музичних інструментів і танців.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення посилати до:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N. Y.

ФАРМИ!

ЧИ ВИ ШУКАЄТЕ ФАРМИ?
Ми продаємо фарми ріжного рода в найліпших частях Ню Йорк, Конектікот і Ню Джерзи. Колиб Ви хотіли дістати чесну пораду, приходіть до: 143 —
BERMAN & GREEN,
359 Grand Street, New York.

ФАРМИ В ПОЛУДНЕВІМ НЮ ЙОРКУ!

93 акрів фарма, в тім ліса і пасовиска 33 акрів, а решта під управу, 6 коров, 2 коні і машини, добрі будинки, 5 миль від Endicott. Ціна $5800, вплати $2000.

94 акрів фарма, обсіяна, добрі будинки, 8 коров, 2 коні і машини. Ціна за всьо $4800, вплати $2000, 5 миль від Endicott. 43-57

Маю фарми від $2000 і дорозші, за вплатою $1000 і менше. Прошу писати до мене а набудете фарму тано і добру.

WALTER FIEDOROWICZ,
111 Filmore Ave., Endicott, N. Y.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ!

Фарма, 200 акрів, два доми, стодоли, сайло, другі забудовання, 13 коров, 3 коні, 3 свині, 200 курий. Ся фарма має побічну роботу, яка дає $80.00 місячно. Вози і ціла машинерія, одна миля від міста. Ціна $6000, готівки $2000. 51-53

Фарма 60 акрів, дім 8 кімнат і другі забудовання, 7 коров, один кінь, 150 курий, близько до міста і школи. Ціна $3300, готівкою $1200.

Про сі і другі фарми належить голоситись до:

PISARKO & POKUTNY,
406 E. 5th St., New York City.

УЧІТЬСЯ!

Найновійші підручники для науки і Української мові:—

Підручник фотографічний	75 ц.
Підручник движимих образів (мувінґпікчерс)	75 «
Аритметичні правила	25 «
Підручник Бухгалтерії	25 «
Математика, в оправі	60 «
Фізика, в оправі	60 «
Географія, в оправі	50 «
Наука про управу землі	1.00 «
Підручник для музикантів на дутих інструментах	40 «
Школа на скрипку в одім зошиті	1.50 «
Школа на скрипку, в 10 зошитах	7.50 «
Школа на піяно, в 4 ох зошитах	3.00 «
Буквар з краю, (нова правопись)	50 «
Азбука Комунізму	1.25 «
Як осягнути Успіх (Підручник для самоуків)	25 «

Замовлення посилайте на Адресу:

SICHOWY BAZAR
34 East 7th Str. New York N. Y,

ДР. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР. вчс

Години урядові: 12-2 попол. і від 6-8 вечер, а в неділі і свята від 10. рано до 2. попол. Телефон Stuyvesant 4493.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 E. 17th St., New York, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.
Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі до 4. пополудни.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

DR. M. SMITH
16 E. 7th ST., NEW YORK
Tel. Orchard 6072.
коло Церкви св. Юрія.
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Наймодернійші електричні апарати.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРҐ

спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG,
304 — 2nd AVENUE,
(межи 17. а 18. улицею)
NEW YORK, N. Y.

Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон: 1882 Stuyvesant.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ.

Учіть ся АКУШЕРІЇ в нашій школі або в своїй хаті під нашою дирекцією; старанна, цілковита і скора наука; приймаєсь кождого часу. По укінченю видаємо ДИПЛЬОМ. АДРЕСУВАТИ: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 E. 14th St., New York City. Телефон: Stuyvesant 933.

СПЕЦІЯЛІСТ
НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
Говорить по українськи.
Лічить всі хронічні застарілі слабости мущин і женщин.
ЛІКАРСЬКА ПОРАДА ДАРОМ.
Dr ZINS.
110 East 16th St. N.Y.
між Irving Pl. & Union Sq.
Год.: від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. поп.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
115 Ave. A., NEW YORK, N.Y.
Telephone: Orchard 2568.